बलिनः कृष्णपक्षे चन्द्रमाः क्रूरोपि बलवान्भवति तस्मात्पक्षबलेन्दुः मासेन शुक्ला।
प्रतिपत्प्रवृत्ते पूर्वं सौम्यमध्यबलो दशाहे द्वितीये स्वबलस्तृतीये सौम्ये त्वह।
श्चबलवान्स्यैदेव अयनदिवस इति अयने स्ववर्षे स्वदिवसे आत्मीयवारे स्वस्वका।
लहोरायां स्थितेस्वमासे सौम्यस्यपतित्वं पात्मैरेतेषु कालेषु सर्वएव बलिनो भवति
प्राकृत्पुरुषस्त्रीनपुंसकाद्या इति प्रादयोवर्णा आद्ये येषां पकारादयः प्राने चारैः हकारा
द्यो रुधिरो भौमः सप्ताने सूर्य्याद्बलवान् तकारादयो बुधः सभौमात् गकारादयो गु
रुः सबुधात् शकारादयः शुक्रः सजीवात् वकारादयः शनिः सशुक्रात् सकारा
द्यः सवितासचंद्राद्बलवानिति पत्रहाणां नैसर्गिकबलम् यस्मादनै
वबलज्ञानतोऽर्थ मन्दारसौम्यवाक्पतिसितचन्द्रार्कायथोत्तरं बलिनः।
नैसर्गिकबलमेतद्बलसाम्ये स्यादधिकवीर्य्यतेति यत्रग्रहयोर्ग्रहाणां वा बल
साम्यं भवति तत्र अस्मादधिकवीर्य्यता तेषामिति अथवा येगायबलस्य प्रकारस्य ग्रह
बलस्य फलं नोक्तं तदाह स्माभिरस्माभिर्लिख्यते नृपाद्यसमावस्था उच्चबलेनग्र

ज्ञाज्ञि × ५

एतद्ग्रहाणां
कालवीर्यं ए
तेषामन्यतमेन
युक्तः कालब
लसम्पन्नो भ
वति × ४×

6070

वि

भवति युधि संग्रामे द्वयोरन्तरं यः स्याद्बलिन एव कुजादीनां युद्धमिति उक्तं यत्र
यत्रोत्तरदिग्भागस्थः स जयी सबलवान् तत्र जयलक्षणं उत्तरदिक्स्थः उदग्घोवे
पयूखः स्याप्यसन्निकृष्टो गुणैः अधिकृतो विकृतो स्निग्धो विकर्णो ग्रहः स जितः उक्तं
विपरीतलक्षणसमन्वितो जयगतो निर्दिष्टः विपुलः स्निग्धो द्युतिमान् दक्षिणदिक्स्थो
ऽपि जयी युक्त इति एतत् कृत्स्नमाद्यः संभवति तस्मात् लिखितं वार्यः सर्वे तथैव
उदक्स्थाद्दक्षिणदिक्स्थो जयी शुक्र इति एतच्च सर्वं प्रथमभ्यन्तमेनत्रुक्तस्थ
बलयुतो भवति॥ अधुना कालबलं ग्रहाणां नैसर्गिकं च मालिन्याह॥ निशि शशि

कुजसौराः सर्वदा ज्ञोऽह्नि चान्ये बहुलसितगताः स्युः क्रूरसौम्याः क्रमेण द्व्ययनदि

स्वसमः द्वि:

वसहोरामासपैः कालवीर्यं शकगुरुशुक्रसाधाहह्निनो वीर्यवन्तः॥ निशीति श
शिकुजसौराः चन्द्रभौमशनयो निशि रात्रौ वीर्यवन्तो बलिनः ज्ञो बुधः सर्वदा सर्व
स्मिन्काले निशि दिने च बली अन्ये परे रविगुरुसिता अह्नि दिने बलिनः क्रूराः पा
पग्रहाः सार्कक्षीणेन्दुकृष्णपक्षे बलिनः सौम्याः शुभग्रहाः सितगताः शुक्लपक्षे

692

वीर्यास्ते ष्वं मनिष्टफलप्रदं ह्यिमु नत्र यान्युच्चयानि यान्यान्युच्चादिस्थानानि शुभा-
भफलप्रदर्शकानि नीचादिस्थानानि अशुभफलप्रदर्शकानि तानि जन्मसमये ते।
यानि यानि च शुभानाम् अशुभानां वा फलानां ग्रहवशेन वशुभस्विप्रदर्शकानि तानि सर्व।
न था फलदाः कालेषु ग्रहस्थेनेयानीति ॥ इति महेशात्मजविरचितायां वृहज्जातकविवृता-
वष्टकवर्गाध्यायो नवमः ॥ ९ ॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अथातः कर्माजीविका।
ध्यायो व्याख्यायते तत्रादौ नेनप्रकारेण कथं धनमर्जितव्यम् इत्यध्याये स्वित्रि सूच्यते
तत्र वक्ष्यकारः ह्येन यत्नदाता ग्रहो भवति लग्नाच्चन्द्राच्चयोदशमगो ग्रहो भवति स ए- तो
व धनदाता भवति अथ लग्नचन्द्रयोर्दशमस्थाने स्थाने शून्ये भवति तदा लग्नचन्द्रादित्या-
नां ये दशमराशयः तेषां ये अधिपतयस्तेषां नवांशाधिपेश्व पुरुषस्य जन्मकाले स्थितानां तेषां
नवांशकानां येऽधिपतयस्ते धनदातारो भवन्ति किंतु लग्नाच्चन्द्राच्चये दशमग्रहास्ते। मे
नैव प्रकारेण धनदातारो भवन्ति तैरेव चन्द्रसूर्यादिग्रहाणामयाः अनेन प्रकारेण तिनया पत्रि ५२
दावेव लग्नाच्चन्द्राच्च दशमस्थाग्रहा येन प्रकारेण [illegible] लग्नाच्चन्द्राच्च दशम

गयोः२ वक्रभिः

र्वा द्वादशस्थाने भवति तदानफायोर्योगं न भवति केचिद्योगकर्तारो मध्ये न गणयन्ते प
नेयोगा वक्रभिन्नाचार्यैः कथिताः अन्यथा तु केमद्रुमो [illegible] अन्यथा स्वयोगत्रयस्याभा
वे वक्रभिन्नाचार्यैः केमद्रुमाख्यो योग उक्तः । तद्युक्तं भवति यदि चंद्राद्द्वितीये द्वादशे के
न कश्चिद्ग्रहो भवति तदा केमद्रुमाख्यो योगो भवति अन्यैरसाविति अन्येषां गर्गादीनां म
तेन मतम् केन्द्रे जन्मलग्नात्केन्द्रे शीतकरे चन्द्रे वा भौमादिग्रहयुते भौमादिरहितयोरपि
चन्द्राद्द्वितीयद्वादशस्थानयोः केमद्रुमो न भवति केन्द्रे ग्रहैर्युते इत्यत्र केचित्तु
केवलमेव व्याख्यातम् अन्ये शीतकरे केन्द्रस्थिते लग्नस्थितेन वा ग्रहयुते इति व्याख्यातम् ॥
यथा चोक्तम् चन्द्रे केन्द्रग्रहयुते चन्द्रमसोपि योगो न भवति शीतकरे ग्रहयुते इत्येतदा न
र्थं कस्मात् तत्र च भगवान् गार्गिः यथा हि केन्द्रगते चन्द्राद्द्वितीये नाभानुवत्केमद्रुमः कश्चिद्द्वा
हिना चन्द्रे लग्नात्केन्द्रगतो थवा योगः केमद्रुमो नाम तदा स्यादशुभाहितः भवतीति निश्चि
तो यदाति [illegible] श्यामयशः कृताः ॥ नव्याघ्रसारावल्याम् ॥ सुनफानफादुरुधराः अमेयार्थदा
भवंति रविरहितैर्विज्ञाना मयथा स्यैः केवलचन्द्रबोधवाहिहवैः एतेन यदायोगात्केन्द्रग्रहव

१२९

२

र्गितंयथांकस्त्र केमद्रुमोतिकष्टः शशिनेसमतत्र हादृष्टे एवंकेन्द्रेष्टीनकरेश्च थवाग्रहयु
तेकेमद्रुमोनेष्यते स्वल्पनातकेपितेनस्त्वनफाद्रुरुधुराभावेकेमद्रुमउक्तः तथाखविवर्जे
हाद्दशगैरनफाचन्द्राद्द्वितीयगैः सुनफा द्वादशद्वितीयगैः सुनफा उभयस्थितैर्दुरुधुरा।
केमद्रुमसंज्ञितोतोन्यः स्त्रमेणापिसुनफानफाद्रुरुधुराभावेकेमद्रुमउक्तः तथापि सा
नफानफाचयोगोदेहधिरस्तन्द्रसंस्थितः हेलाजन्म काकहानोग्रहैर्न्दुरुभयगाते लेखरवि
वर्जम् केमद्रुमंमयोगोन्यथाभवेयमगर्हितंजन्म केचित्केन्द्रनवांशकोक्षितिकेचिदाचा
र्याः केन्द्रेषुकेचिन्नवांशकेऽ एतद्योगत्रयं वदंति यथाचन्द्राद्द्वितीयद्वादशस्थैर्ग्रहैः
सुनफाद्यायोगाव्याख्याताः तथाकेचित्कृतकीर्तिजीवशर्मप्रभृतिभिः केन्द्रवशान्नवां
शकवशाद्व्याख्याताः एतदुक्तंभवति सारावलीहेलान्चन्द्रात्तत्तन्तर्थस्थानस्थैः सुनफाद्वादशम
स्थैर्दुरुधुरा प्रतोन्यथाकेमद्रुमः तथाचकृतकीर्तिः चन्द्राद्वितीयैः सुनफाद्वादशस्थैः
कीर्तितानफाविहगैः उभयस्थितैर्दुरुधुराकेमद्रुमसंज्ञितितोन्यः केचिन्नवांशकेचन्द्रमाभ
वति तस्माद्वादशोर्द्धिद्वितीयोराशिस्तन्मयदितावग्रहोभवति तदासुनफा प्रथमवन्न

रनफा उभयस्थैर्दु

सुयोगत्रयं
वदंति यथा

मू:
टी:
२५२

कम्बलः क्षौमवल्कम्बलः कोशकाम्बरसलः पट्टवासाः अजिनान्वितः कृष्णमृगचर्मयुक्तः स
द्रुः पक्षीवल्लवदनः तत्समवक्त्रः घटादिकः कुम्भ प्रथमद्रेष्काणः पुरुषनरद्रेष्काणः कुम्भरा
शिस्थ॥ अथ कुम्भद्वितीयस्य स्वरूपं वै मालीयेनाह॥ दग्धे शकटे सशाल्मले लोहान्याहरतेऽङ्ग
नावने मलिनेन पटेन संवृता भाण्डैर्मूर्ध्नि गतैश्च मध्यमः॥ शकटे दग्धे शाल्मलिनाङ्गनावे
न सशाल्मले शाल्मलिवृक्षसहिते दग्धे गाना स्त्री लोहान्याहरते गृह्णाति वने टोपमलि
नेन पटेन मलिने वाससा संवृता प्रावृता भाण्डैर्भाजनविशेषैः मूर्ध्नि गतैर्मस्तकारोपितैरुपल
क्षिता मध्यमो द्वितीयद्रेष्काणः पुरुषस्त्रीद्रेष्काणो कुम्भराशिस्थ॥ अथ कुम्भतृतीयस्य स्वरूप
तानि मन्त्रवत्प्राह॥ श्यामः सरोमश्रवणः किरीटी त्वक्पत्रनिर्यासफलैर्बिभर्ति भाण्डानि लो
हव्यतिमिश्रितानि संचारयत्यन्त्यगतो घटस्य॥ श्यामः श्यामवर्णः सरोमश्रवणः रोमयुक्तकर्णः
किरीटी मौलियुक्तः त्वक्चर्मपत्रपर्णानि निर्यासः हेहुफलं च सर्वमिदमेव एतैः संभोज्यानि
लोहव्यतिमिश्रितानि लोहमेयुक्तानि विभर्ति धारयति तानि संचारयति घटस्य कुम्भ
स्यान्त्यगतः तृतीयद्रेष्काणः पुरुषनरद्रेष्काणः कुम्भराशिस्थ॥ अथ मीनाद्यस्य स्वरूपं

क्षिता

३२

731

:ग्ग
ताdि:२

वद्वा२

६२
श्यानीनं२नयमि ४२